

Tiedote

Julkaisuvapaa 3.12.2009 kello 14.00

Markkinaoikeus antoi päätöksen metsäyhtiöitä koskevassa kilpailunrikkomisasiassa

Kilpailuviraston esitys Kilpailuvirasto vaati markkinaoikeudessa, että markkinaoikeus määrää Metsäliitto osuuskunnalle 21.000.000 euron ja Stora Enso Oyj:lle 30.000.000 euron suuruisen seuraamusmaksun. Kilpailuvirasto katsoi, että yritykset olivat osallistuneet kilpailunrajoituslain 6 §:ssä ja EY:n perustamissopimuksen 81 artiklassa kiellettyyn valtakunnalliseen hintayhteistyöhön ja kiellettyyn tietojenvaihtoon 1.1.1997–huhtikuu 2004. Yritykset olivat muun muassa sopineet yhteisistä raakapuun hinnanalennustavoitteista ja tavoitehinnoista sekä enimmäishintatasoista. Yritykset olivat vaihtaneet yhtiökohtaisia kustannustietoja sekä tietoja maksetuista raakapuhinnoista ja markkinaolosuhteista.

Yhtiöiden vastaukset Metsäliitto vaati, että markkinaoikeus hylkää Kilpailuviraston seuraamusmaksuesityksen. Metsäliitto katsoi, että se oli syyllistynyt enintään lievänä pidettävään tietojenvaihtoa ja ei-sitovien hintaodotuksien keskusteluja koskevaan kilpailunrajoitukseen vuosina 1997 ja 1998 sekä enintään lievänä pidettävään tietojenvaihtoa koskevaan kilpailunrajoitukseen vuosina 2000–2003.

Stora Enso Oyj vaati, että markkinaoikeus hylkää Kilpailuviraston seuraamusmaksuesityksen.

Markkinaoikeuden ratkaisu

Markkinaoikeus määräsi Metsäliiton maksamaan valtiolle kilpailunrikkomismaksuna 21.000.000 euroa ja Stora Enson maksamaan valtiolle kilpailunrikkomismaksuna 30.000.000 euroa.

Markkinaoikeus katsoi, että yhtiöiden metsäpäälliköt olivat hintaodotusneuvottelujen ollessa käynnissä vuosina 1997 ja 1998 kertoneet toisilleen omien sopimusneuvottelujensa etenemisestä ja sisällöstä sekä hinnanmäärityksen sisällöstä. Metsäyhtiöiden edustajat olivat kertoneet toisilleen tietoja Metsähallituksen kanssa käymiensä omien runkosopimusneuvottelujensa tilanteesta ja sisällöstä.

Metsäyhtiöt olivat kustannustietojen vertailun yhteydessä luovuttaneet toisilleen yksityiskohtaisia, luottamuksellisia tietoja yhtiöiden kustannusrakenteesta.

Metsäyhtiöiden metsäpäälliköt olivat tavanneet toisiaan säännöllisesti keskustellakseen raakapuun saatavuuteen ja hintaan vaikuttavista kysymyksistä. Tapaamisissa oli tarkasteltu tilastojen avulla

metsäkeskusalueittain ja puutavaralajeittain raakapuun ostohinnan kehitystä. Yhtiön hintaa oli verrattu keskihintaan tai muiden yhtiöiden hintaan. Keskusteluissa ei tehty nimenomaisia päätöksiä, mutta niillä pyrittiin vaikuttamaan tulevaan hinnoitteluun.

Myös aluejohtajat eri hankinta-alueilla olivat keskustelleet raakapuun saatavuuteen ja hintaan liittyvistä kysymyksistä samaan tapaan kuin metsäpäälliköt. Hintakehitystä tarkasteltiin tilastojen avulla puutavaralajeittain jopa kuntakohtaisesti. Aluejohtajat ilmoittivat toisilleen omia ostohintojaan ja niitä vertailtiin keskihintoihin. Keskihintaa enemmän maksanutta moitittiin. Tapaamisissa ei sovittu tarkoista hinnoista, mutta keskusteluilla pyrittiin vaikuttamaan tulevaan raakapuukauppaan siten, että hintakehitys pysyisi vakaana.

Markkinaoikeus katsoi, että yhtiöiden toimintaa oli kokonaisuutena arvioitava siten, että yhtiöt olivat harjoittaneet koko Suomen raakapuumarkkinoita koskevaa yhteistoimintaa. Markkinaoikeus katsoi, että yhtiöiden toimia ei ollut pidettävä erillisinä menettelyinä, vaan ne muodostivat yhden toiminnallisen kokonaisuuden, joka oli jatkunut vuoden 1997 alusta alkuvuoteen 2004.

Seuraamusmaksun määrää harkitessaan markkinaoikeus totesi korottavina tekijöinä, että kilpailunrajoitustoimet olivat kestäneet pitkän ajan, yli seitsemän vuotta, toiminta oli ollut valtakunnallista ja yhtiöt olivat kansainvälisiä suuryrityksiä, joiden liikevaihdot olivat huomattavia. Yhtiöille oli aiemminkin, vuonna 2001 määrätty seuraamusmaksu samantapaisesta toiminnasta. Toisaalta kilpailunrajoituksista aiheutuneesta taloudellisesta hyödystä ei ollut esitetty selvitystä.

Markkinaoikeus alensi Metsäliiton seuraamusmaksua 30 prosentilla, koska yhtiö oli avustanut Kilpailuvirastoa kilpailunrajoituksen selvittämisessä.

Taustatietoja

Asian diaarinumero markkinaoikeudessa on 407/06/KR. Asia on tullut vireille markkinaoikeudessa Kilpailuviraston esityksellä 21.12.2006. Asiassa on pidetty suullinen käsittely touko- ja kesäkuussa 2009.

Asia on tullut vireille Kilpailuvirastossa UPM-Kymmene Oyj:n antamien ilmoituksen ja tietojen johdosta. Kilpailuvirasto on tämän vuoksi kilpailunrajoituslain 9 §:n nojalla päättänyt, että se ei esitä UPM:lle seuraamusmaksua.

Lisätietoja

Ylituomari Kimmo Mikkola, puhelin 050 592 9182